

Věnujeme se

- kritickému vzdělávání v období mnohačetných krizí a často naivních řešení,
- ekonomice nerůstu v čase všeobecného zahlcení konzumem a růstem,
- hledání a utváření smysluplné a důstojné práce v době, která práci redukuje na zisk a pracujícího na zdroj zisku,
- facilitacím a usnadňování procesu organizace skupin v čase osamělého individualismu,
- provozování obchodu se zbožím ve fairtrade kvalitě a bioklubu, kde sami nakupujeme.

Jednáme tak, abychom pomáhali tvořit společnost otevřenou novým myšlenkám a představě, že jiný svět je dosažitelný – společnost, která usiluje o prospěch lidského i mimolidského světa a snaží se o naplnění potřeb všech.

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2022

↑ Letní škola kritické pedagogiky

Letní škola kritické pedagogiky ↓

Podporujeme pedagogy a pedagožky

- Během roku jsme vedli dva dlouhodobé kurzy *Kritické myšlení a globální témata*, které vyučujícím pomáhají rozvíjet nezávislé myšlení studentů a studentek v propojeném a křehkém světě. V rámci pedagogické linky se zúčastnění v kurzu seznámili s plánováním a tvorbou lekcí dle principů konstruktivistické pedagogiky. Kurz pořádáme každoročně a pracujeme s komplexními tématy globálního a občanského vzdělávání (např. konflikty, nerovnosti, vzdělání, předsudky, práce, občanská odpovědnost). Uspořádali jsme několik jednodenních seminářů, které podpořily zúčastněné ve vedení reflexí a diskuzí nebo v dovednostech formativního hodnocení.
- Záměrem naší organizace je podporovat síť vyučujících, kteří hledají inovativní a neotřelé cesty k smysluplné a kritické výuce. Vedli jsme setkání pedagogů a pedagožek v Předklášteří na Tišnovsku a participativní seminář formátu open space, který již potřetí zval ke společnému zkoumání podob klimatického vzdělávání v České republice.

Spolupracujeme s mladými lidmi

- Studentům a studentkám dlouhodobě nabízíme lekce o aktuálních společenských tématech. Realizujeme je na základních i středních školách, v komunitních a volnočasových centrech a všude tam, kde vidíme touhu po komplexním a kritickém porozumění současnému dění. V případě potřeby a zájmu pořádáme i delší akce (organizovali jsme například klimatické dny na pražské Přírodní škole). Všechny programy nabízíme na našich webových stránkách.
- S partnery z Německa, Rakouska a Maďarska jsme realizovali projekt *Deal with it*, zaměřený na podporu mladých lidí ve formulování jejich vlastních zájmů a témat a v komunikaci s veřejností i politickými zástupci. V rámci projektu jsme pořádali společná setkání v Brně ve formátu živé knihovny. Brněnskou delegaci jsme doprovázeli na konferenci ve Vídni. Projekt vyústil v deklaraci vytvořenou

mladými lidmi, která reflektuje udržitelnost a společenskou spravedlnost a míří k zástupcům Evropské unie.

- Na podzim 2022 se rozjel první ročník *Generace symbiocén*. Jedná se o vzdělávací roční program pro mladé lidi. Do konce roku proběhla čtyři víkendová setkání z celkových osmi. Akademie reflektuje nejen aktuální témata, ale i vztah ke světu, k budoucnosti a k naději na společné – i společenské – změny. Projekt vede mladé lidi více do hloubky v učení, prožívání i sdílení. Využíváme v něm praxi, kterou v NaZemi dlouhodobě rozvíjíme (systémové myšlení, kritická, konstruktivistická i dekolonizační pedagogika, práce s pocity a se smysly). Výsledné vzdělávání označujeme jako transformativní, protože vede k osobní i sdílené hlubší proměně a k budování rezilience.

Přinášíme nové příběhy o vzdělávání

- V roce 2022 jsme vedli poslední ročník dlouhodobého projektu *Futuropolis: škola emancipace*. S týmem vyučujících ze základních škol a gymnázií napříč Českou republikou jsme hledali, jak může vypadat vzdělávání, které povede k posílení hlasu studujících a k otevření aktuálních témat (změna klimatu, gender, duševní zdraví, společenské nerovnosti). V posledním roce projektu jsme se věnovali především jeho uzavírání a reflektování práce. Vzniká evaluační zpráva z výzkumu, který projekt doprovázel. Naši cestu projektem i vzniklé materiály, přístupy a postřehy najdete na stránkách www.futuropolis.cz.
- Zorganizovali jsme pětidenní *Letní školu kritické pedagogiky* ve Slavonicích, v rámci níž jsme sdíleli své poznatky z tříletého projektu. Podpořili jsme síť vyučujících, s nimiž nyní společně pokračujeme v dalším rozvíjení kritické pedagogiky v České republice.
- V prosinci jsme uzavírání projektu oslavili křtem překladu *Pedagogiky utlačovaných* brazilského autora Paula Freireho. Za vydání této knihy vděčíme také překladatelce Evě Batličkové a nakladatelství Neklid.

Usilujeme o smysluplnou práci

- Dokončili jsme projekt *Když práce nešlechtí*, v rámci kterého jsme přinášeli různá témata spojená s důstojnou prací do veřejného prostoru a sami se v tématech vzdělávali. V posledních devíti měsících projektu jsme realizovali dvě veřejné akce. Na Mezinárodní den žen to byla debata žen o ekonomice v krizi s politoložkou Kateřinou Smejkalovou, socioložkou Petrou Ezzedine a odborářkou Kateřinou Kynclovou. Druhá diskuze v září se Sašou Uhlovou nesla název *Mzdová opona* a tematizovala pracovní migraci. Formulovali jsme si vlastní vizi v oblasti důstojné práce a v září jsme realizovali závěrečné setkání týmu na Kaprálově mlýně, kde jsme formulovali strategii a další činnosti po skončení projektu.
- Dále pokračovala naše činnost v mezinárodní síti Clean Clothes Campaign. V rámci společného projektu *Living Wages Through Transparency* jsme mimo jiné podporovali společnou kampaň *Pay your workers*, která reagovala na

nezaplacené mzdy a odškodné po zavírání oděvních závodů za covidu. Projekt jsme zakončili v červnu konferencí *Living wage is possible* v chorvatském Záhřebu, která se věnovala tématu důstojné mzdy v oděvním průmyslu. V červenci jsme spolu s celou evropskou sítí CCC spustili kampaň *Good clothes, fair pay*. Jejím záměrem bylo skrze Evropskou občanskou iniciativu nasbírat za rok napříč celou Evropskou unií milion podpisů za důstojnou mzdu v oděvním průmyslu, a přinutit tak Evropskou komisi, aby se návrhem zabývala. O neudržitelnosti oděvního průmyslu jsme přednášeli například na akci *Fashion revolution* nebo v Černovickém sadu v Brně. Pro Deník referendum jsme z perspektivy oděvního průmyslu komentovali olympijské hry v Pekingu či deváté výročí zřízení továrního komplexu Rana Plaza. Nadále jsme přinášeli

informace o nekalých praktikách oděvních značek, legislativě o odpovědnosti firem či etických spotřebních alternativách, zejména skrze naši iniciativu *Ušili to na nás*. Realizovali jsme výzkum neférových obchodních praktik u českých dodavatelů zahraničních značek, který bude dále sloužit k napravování mocenské nerovnováhy v dodavatelských řetězcích.

- Pokračovali jsme ve spolupráci s brněnskou Katedrou environmentálních studií FSS MU na projektu *Postwork (Budoucnost práce v nízkouhlíkové ekonomice: Perspektivy spravedlivé transformace české energetiky)*. V první polovině roku jsme vedli rozhovory s aktéry, kterých se týká nízkouhlíková transformace – s odbory, firmami, odbornými školami či lidmi z úřadů práce. Na podzim jsme pak uspořádali setkání s pracujícími v energetickém sektoru, při němž jsme se bavili o jejich preferencích a obavách z transformace.

Prosazujeme nerůst

- O nerůstu jsme mluvili na desítkách akcí pořádaných jak pro odbornou, tak širokou veřejnost. Probíhaly přednášky, workshopy, poskytovali jsme rozhovory. Do veřejného prostoru jsme s nerůstovými tématy přispěli také mnoha články, mimo jiné na témata nerůst vs. zelený růst, politika maximálního příjmu i další nerůstové politiky, jak se nerůst vypořádává s nerovnostmi, neudržitelnost současné podoby práce a mnohá další.
- Realizovali jsme *Nerůstovou akademii*, v rámci níž jsme uspořádali osm setkání pro lidi, kteří se dále chtějí nerůstu věnovat.
- V tématu nerůstu jsme spolupracovali s brněnským HaDivadlem. Společně jsme připravili živou rozhlasovou hru *Nikola 2030, 2045, 2080*, která přibližuje možnou nerůstovou budoucnost. V červnu jsme pak na závěr divadelní sezóny uspořádali *Dům kultury a naděje*. Formou workshopů a diskuzí jsme zkoumali, co znamená dobrý život.

Křest knihy: *Pedagogika utlačovaných* ↓

↓ Nerůstová (ne)konference

↑ Společná událost HaDivadla a NaZemi: Dům kultury a naděje

Radost z publikace: čas dorůst ↓

- V září jsme v brněnské Tržnici na Zelném trhu zorganizovali první českou nerůstovou konferenci. Vytvořili jsme participativní prostor pro představení vizí, navrhovaných politik, existujících praktických příkladů i možných strategií nezbytné sociálně-ekologické transformace směřující ke spravedlivější a udržitelnější ekonomice a společnosti.
- V prosinci jsme vydali knihu Čas : dorůst. Kniha je sborníkem, který shrnuje příspěvky lidí aktivních v českém nerůstovém hnutí o myšlenkách, politikách, vizích a strategiích nerůstu. V listopadu jsme knihu pokřtili v HaDivadle spolu s členy hnutí a našimi podporovateli a oslavili jsme všechny úspěchy roku 2022.
- I nadále jsme koordinovali nerůstové hnutí v České republice a nerůstovou skupinu, která se během roku čtyřikrát setkala při nerůstovém strategickém víkendu.

Facilitujeme a podporujeme fungování organizací

- Facilitaci v našem pojetí chápeme jako cestu k usnadnění společné práce, k posílení vzájemné důvěry a dosahování sdílených záměrů. Skrze ni se snažíme přinášet jiné pojetí efektivity – efektivitu, která je dlouhodobá, spočívá ve spolupráci a promítá se dále do života, do dalšího fungování organizace i do vztahů mezi lidmi. Ve spolupráci se skupinou aktivně hledáme místa, kde je možné vzájemně si porozumět, a díky tomu vidět, kam společně jdeme a proč. Během roku 2022 jsme byli nápomocni více než padesáti skupinám, kolektivům a institucím (např. ARA ART, Jako doma, Lipka – pracoviště Kamenná, Národní galerie Praha, NESEHNUTÍ, Sociologický ústav Akademie věd ČR, Stálá konference asociací ve vzdělávání, Začni učit!, ZŠ Slunovrat).

Podporujeme odpovědnou spotřebu... a výrobu!

- Pokračovali jsme v provozování našeho brněnského obchůdku s fairtradovými kávami, čaji a čokoládami a nově jsme do sortimentu

přidali i kakao. Naši kávu jsme dodávali desítkám brněnských podniků a organizací a rozváželi jim ji po Brně na kole.

- I nadále jsme provozovali vlastní bioklub, v němž si společně zajišťujeme neživočišné lokální potraviny a podporujeme lokální zemědělce.
- Stali jsme se „Výdejnou chutí“, a začali tak spolupracovat s iniciativou, která do Česka dováží subtropické ovoce od řeckého družstva složeného z malých zemědělců, kteří své ovoce pěstují výhradně dle principů ekologického zemědělství s evropskou certifikací bio.
- Svůj stánek s fairtradovými produkty jsme měli na Veganfestu v Brně a o odpovědné spotřebě a výrobě jsme přednášeli ve Vysočém Mýtě, na brněnském Gymnáziu Globe či v Moravské zemské knihovně.

Spolu fungujeme a spolu žijeme

- V NaZemi si přejeme žít ve společnosti, pro kterou je přirozené a intuitivní orientovat se více na potřeby a na jejich naplňování než na zvyšování zisku a vlastní moci nad druhými lidmi. Chceme se učit a měnit své osobní i skupinové návyky tak, aby více vedly k důvěře, sdílení, vzájemné podpoře a rezilienci. Během celého roku proto posilujeme své schopnosti demokratického a nehierarchického vedení organizace. Hledáme cesty, jak toto vytoužené fungování modelovat a žít společně (jak se učit, vzájemně informovat, rozhodovat, řešit konflikty a sdílet zdroje). Vzájemně si také vaříme v naší kuchyňce na Kounicově ulici, a tak sdílíme i šetříme čas i finance.
- Kromě práce hledáme i prostor pro společné oslavy a sdílenou radost. V dubnu jsme organizovali ples neziskových organizací Ples'N'GO v prostorách kulturního a komunitního centra Sibiř a v prosinci vánoční večírek pro všechny naše podporovatele a podporovatelky.
- V červnu celá organizace NaZemi vyjela na členské setkání na skautskou základnu ve Zlínském kraji. Ohlíželi jsme se za uplynulým rokem a plánovali další činnost.

Zpráva o hospodaření organizace

NÁKLADY	v tis. Kč
Spotřebované nákupy	94
Spotřeba energie	110
Nájemné	645
Cestovné	248
Náklady na reprezentaci	256
Ostatní služby	2064
Mzdové náklady	5916
Pojistné	1681
Ostatní náklady	120
Náklady celkem	11134

VÝNOSY	
Tržby z prodeje zboží a služeb	1352
Grantové prostředky	9836
Dary	233
Výnosy celkem	11421
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	287

Jsme zapojeni do následujících neziskových platform a asociací:

- České fórum pro rozvojovou spolupráci (FORS)
– zúčastnili jsme se týdne globálního vzdělávání
- Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV)
– členka NaZemi Kristýna Hrubanová byla zvolena do kontrolního výboru
- Klimatická koalice (KliK)
- Clean Clothes Campaign (CCC)
- Forest Stewardship Council (FSC)

Podpořené projekty v roce 2022:

- Futuropolis: škola emancipace, podpořen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)
- Transformativní vzdělávání jako klíč k učení se o změně klimatu, podpořen Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP)
- Deal with it, podpořen Österreichische Forschungstiftung für Internationale Entwicklung (OFSE)
- Budoucnost práce v nízkouhlíkové ekonomice: Perspektivy spravedlivé transformace české energetiky (POSTWORK), podpořen Technologickou agenturou ČR (TAČR)
- Když práce nešlechtí, podpořen Nadací OSF v rámci programu Active Citizens Fund
- Filling the Gap: Achieving Living Wages through improved transparency, podpořen Evropskou unií

Za podporu v roce 2020 děkujeme těmto subjektům:

| Nadace OSF